Cvičení (2)

Texty k četbě během příštího bloku

1. – §17

2. – §25

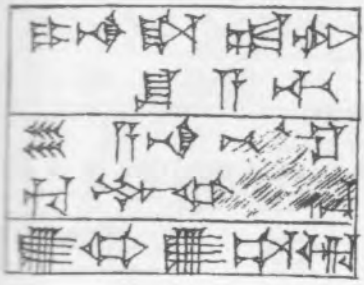

3. – §48

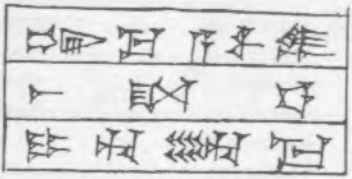

4. – §162a

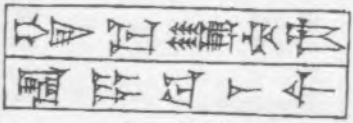

6. – §139

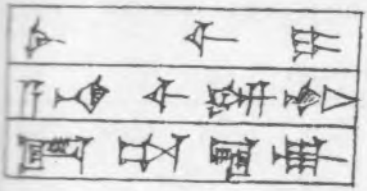

5. – §162b

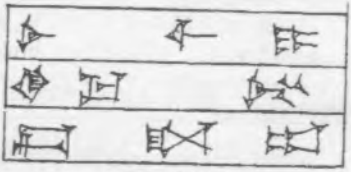

7. – §141

Znaky a čtení (2)

ter

wardum (ÌR) „otrok"

amtum (GÉME) „otrokyně"

sinništum (MUNUS) „žena"

Přepis (2)

1. *šum-ma a-wi-lum lu wardam* (ÌR) *lu amtam* (GÉME) *ḫal-qá-am i-na ṣe-ri-im iṣ-ba-at-ma* (§17)
2. *a-wi-lum šu-ú a-na i-ša-tim šu-a-ti in-na-ad-di* (§25)
3. *i-na ša-at-tim šu-a-ti še'am* (ŠE) *a-na be-el ḫu-bu-ul-*[*lim*] *ú-ul ú-ta-ar* (§48)
4. *šum-ma a-wi-lum aš-ša-tam i-ḫu-uz-ma* (§162a)
5. *sinništum* (MUNUS) *ši-i a-na ši-im-tim it-ta-la-ak* (§162b)
6. *šum-ma ter-ḫa-tum la i-ba-aš-ši* (§139)
7. *sinništum* (MUNUS) *ši-i ki-ma amtim* (GÉME) *uš-ša-ab* (§141)

Slovíčka (2)

lu...lu conj.	buď ... anebo
wardum s.	otrok
amtum s. f.	otrokyně
ṣērum s.	step
iṣbat v.	uchopil(a), zadržel(a)

ḫalqum adj.	ztracený
šū, šī pron.	on, ten, tento; ona, ta, tato
išātum s. f.	oheň
innaddi v.	bude vhozen(a)
šattum s. f.	pl. *šanātum* rok
šuāti pron.	onoho, toho(to), oné, té(to) (gen. od *šū, šī*)
bēl ḫubullim	věřitel
ul part.	ne
utār v.	vrátí
īḫuz v.	vzal(a) si
sinništum s. f.	žena
ana šīmtim ittalak	odešel/odešla k osudu = zemřel(a)
terḫatum s.	obvěnění
ibašši v.	je, existuje
uššab v.	bude bydlet

Překlad (2)

1. jestliže někdo zadržel ztraceného otroka nebo otrokyni za městem (dosl.: ve stepi)
2. tento člověk bude vhozen do tohoto ohně
3. v tomto roce obilí nevrátí (svému) věřiteli
4. jestliže si někdo vzal manželku
5. tato žena zemřela (dosl.: odešla za osudem)
6. jestliže není obvěnění
7. tato žena bude bydlet jako otrokyně

Cvičení (3)

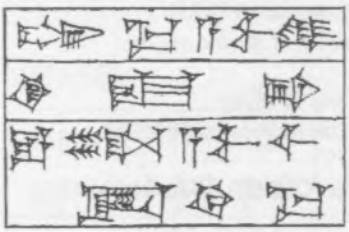

1. – §2

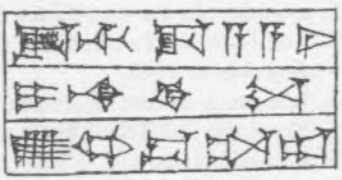

2. – §5

3. – §147

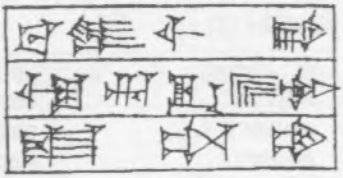

4. – §7

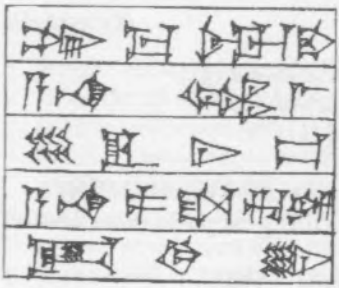

5. – §104

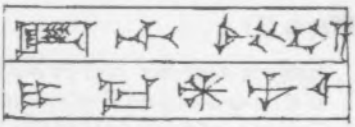

6. – §146

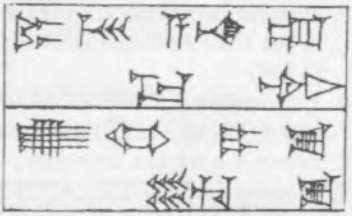

7. – §167

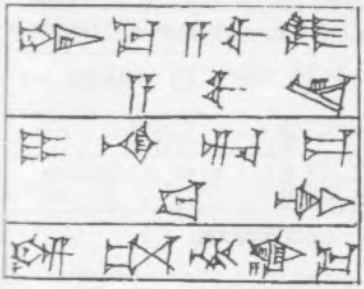

8. – §206

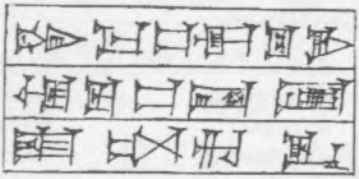

9. – §260

Znaky a čtení (3)

bi, také *pí*

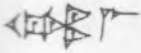 *šamallûm* (ŠÁMAN.LÁ) „zprostředkovatel“

šīpātum (SÍK) „vlna“

šamnum (Ì.GIŠ) „olej“

Ḫ.A označení plurálu

GIŠ:*ḫarbum* (GIŠ:APIN.TÚG.KIN) „pluh“

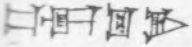 GIŠ:*maškakātum* (GIŠ:GÁN.ÙR) „brány“

Přepis (3)

1. *šum-ma a-wi-lum ki-iš-pí e-li a-wi-lim id-di-ma* (§2)
2. *it-ti da-a-a-ni i-na di-nim ú-ul uš-ta!(ša)-ab* (§5)
3. *šum-ma mārī* (DUMU.MEŠ) *la ú-li-id* (§147)
4. *ba-lum ši-bi ù ri-ik-sa-tim iš-ta-am* (§7)
5. *šum-ma tamkārum* (DAM.GÀR) *a-na šamallêm* (ŠÁMAN.LÁ) *še'am* (ŠE) *šīpātim* (SÍK) *šamnam* (Ì.GIŠ) *a-na pa-ša-ri-im id-di-in* (§104)
6. *it-ti amātim* (GÉME.ḪI.A) *i-ma-an-nu-ši* (§146)
7. *mārū* (DUMU.MEŠ) *a-na um-ma-tim ú-ul i-zu-uz-zu* (§167)
8. *šum-ma a-wi-lum a-wi-lam i-na ri-is-ba-tim im-ta-ḫa-aṣ-ma* (§206)
9. *šum-ma ḫarbam* (GIŠ:APIN.TÚG.KIN) *ù lu maškakātim* (GIŠ:GÁN.ÙR) *iš-ta-ri-iq* (§260)

Slovíčka (3)

iddi v.	hodil(a)
kišpū s. pl.t.	čarodějnictví
kišpī iddi	obvinil(a) z čarodějnictví
dajjānum s.	soudce
dīnum s.	pl. *dīnātum* soud, pře
(*ul*) *uššab* v.	(ne)bude sedět
mārum s.	syn, dítě
ūlid v.	porodila
balum prep.	bez
šībum s.	svědek
rikistum s. f.	pl. *riksātum* smlouva
šamallûm s.	zprostředkovatel
šīpātum s. f. pl.t.	vlna
šamnum s.	olej
pašārum s.	prodání, prodej
iddin v.	dal(a)
imannū-ši v.	oni ji budou počítat
ummum s. f.	pl. *ummātum* matka
izuzzū v.	oni se rozdělí
risibtum s. f.	pl. *risbātum* spor
imtaḫaṣ v.	udeřil(a)
ḫarbum s.	pluh
ištariq v.	ukradl(a)
maškakātum s. pl.t.	brány

Překlad (3)

1. jestliže někdo obvinil někoho z čarodějnictví
2. se soudci na soudu nebude zasedat
3. jestliže děti neporodila
4. (někdo) koupil beze svědků a smluv
5. jestliže obchodník dal zprostředkovateli k prodeji obilí, vlnu, olej
6. mezi otrokyně (dosl.: s otrokyněmi) ji budou počítat
7. synové se nebudou dělit podle matek
8. jestliže avíl avíla udeřil při hádce (dosl.: hádkách)
9. jestliže ukradl pluh nebo brány

Cvičení (4)

1. – §47

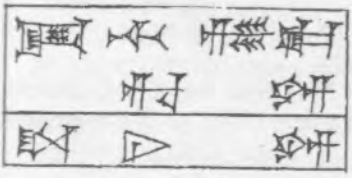

3. – §132

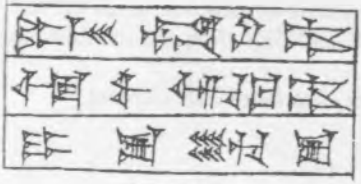

5. – §173

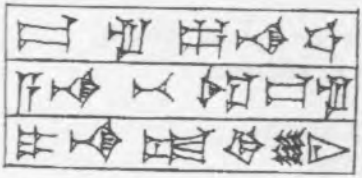

7. – §235

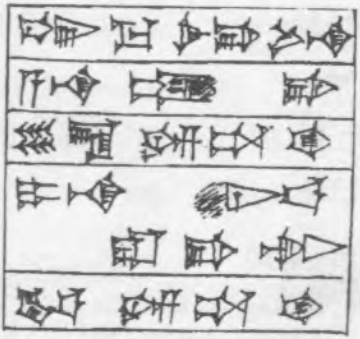

2. – §108

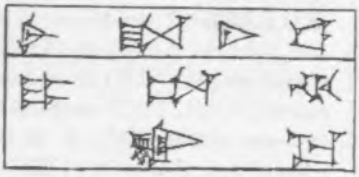

4. – §167

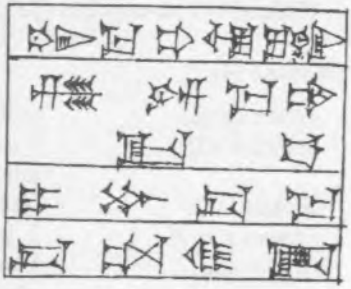

6. – §225

Znaky a čtení (4)

maḫ

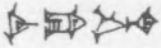 *sābītum* (MUNUS.KURUN.NA) „šenkýřka"

šīmum (ŠÁM) „cena"

abnum (NA_4) „kámen"

šikarum (KAŠ) „pivo"

alpum (GU_4) „býk, vůl"

imērum (ANŠE) „osel"

kab

GIŠ:*eleppum* (GIŠ:MÁ) „loď"

dan

Přepis (4)

1. *aš-šum i-na ša-at-tim maḫ-ri-tim* (§47)
2. *šum-ma sābītum* (MUNUS.KURUN.NA) *a-na šīm* (ŠÁM) *šikarim* (KAŠ) *še'am* (ŠE) *la im-ta-ḫar i-na abnim* (NA_4) *ra-bi-tim kaspam* (KÙ.BABBAR) *im-ta-ḫar* (§108)
3. *it-ti zi-ka-ri-im ša-ni-im* (§132)
4. *sinništam* (MUNUS) *ša-ni-tam i-ta-ḫa-az-ma* (§167)
5. *mārū* (DUMU.MEŠ) *maḫ-ru-tum ù wa-ar-ku-tum i-zu-uz-zu* (§173)
6. *šum-ma alpam* (GU_4) *ù lu imēram* (ANŠE) *sí-im-ma-am kab-tam i-pu-uš-ma uš-ta-mi-it* (§225)
7. GIŠ:*eleppam* (GIŠ:MÁ) *dan-na-tam a-na be-el* GIŠ:*eleppim* (GIŠ:MÁ) *i-na-ad-di-in* (§235)

Slovíčka (4)

aššum conj.	protože
maḫrûm adj.	f. *maḫrītum* první, přední, dřívější, minulý, pl. m. *maḫrûtum*
sābītum s. f.	šenkýřka
abnum s. m./f.	1. kámen 2. závaží
rabûm adj.	f. *rabītum* velký
imtaḫar v.	přijal(a)

šīmum s.	cena
šikarum s.	pivo
zikarum s.	muž
šanûm adj.	f. *šanītum* druhý, jiný
ītaḫaz v.	vzal(a) si
warkûm adj.	f. *warkītum* pozdější, pl. m. *warkûtum*
alpum s.	býk, vůl
imērum s.	osel
simmum s.	rána, poranění
kabtum adj.	f. *kabittum* těžký
īpuš v.	udělal(a)
uštamīt v.	způsobil(a) smrt
eleppum s. f.	loď
dannum adj.	f. *dannatum* silný, mocný, pevný
bēlum s.	pán, majitel, vlastník
inaddin v.	dá

Překlad (4)

1. protože v prvním roce
2. jestliže šenkýřka nepřijala obilí za pivo (dosl.: k ceně piva), (avšak při vážení) přijala stříbro za větší závaží
3. s jiným mužem
4. druhou ženu si vzal
5. dřívější a pozdější děti se rozdělí
6. jestliže volu nebo oslovi udělal těžké poranění a způsobil smrt
7. majiteli lodě dá pevnou loď

6.5 Opis genitivního spojení

Místo genitivního spojení se někdy používá jeho opis. V takovém případě je řídící člen ve statu rectu a k němu je připojen přívlastek pomocí pronomina *ša* (viz kap. 7.4):

warad awīlim (genitivní spojení)
wardum ša awīlim (opis genitivního spojení)

Opis genitivního spojení se používá zejména tehdy, kdy by měla za sebou následovat dvě či více jmen ve statu constructu:

ana pī ṭuppātim ša aplūti
„podle znění tabulek (týkajících se) dědictví"

V některých případech se však tento opis nepoužívá, byť se jedná o genitivní spojení o několika členech:

ana pī ṭuppi šimdatim
„podle znění tabulky (obsahující) královský výnos"

6.6 Status absolutus

V tradičním pojetí gramatiky se lze setkat rovněž s pojmem status absolutus, kterým se označují některé tvary číslovek (viz kap. 8 a GAG § 62), výrazy množství (např. 2 *mana kaspam* „2 miny stříbra") a některá lexikalizovaná spojení (např. *zikar sinniš* „muž a žena", *ana dār* „navždy"). Po formální stránce je však tento tvar téměř ve všech případech shodný s tvary statu constructu a tvary stativu (viz kap. 13), a tudíž není důvod jej vydělovat.

Cvičení (1)

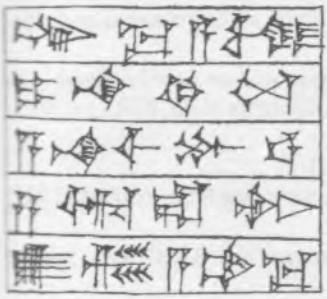

1. – §3

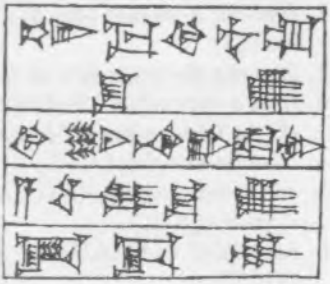

2. – §3

3. – §40

4. – §102a

6. – §102b

5. – §102c

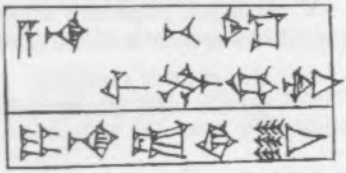

7. – §112

Znaky a čtení (1)

za, také *sà*

zi, také *ṣí*

ga, také *qá*

Přepis (1)

1. *šum-ma a-wi-lum i-na di-nim a-na ši-bu-ut sà-ar-ra-tim ú-ṣí-a-am-ma* (§3)
2. *šum-ma di-nu-um šu-ú di-in na-pí-iš-tim a-wi-lum šu-ú id-da-ak* (§3)
3. *ša-a-a-ma-nu-um i-li-ik eqlim* (A.ŠÀ) GIŠ:*kirîm* (GIŠ:KIRI$_6$) *ù bītim* (É) *ša i-ša-am-mu i-il-la-ak* (§40)
4. *a-na be-el eqlim* (A.ŠÀ) *ú-ta-ar* (§102a)
5. *qá-qá-ad kaspim* (KÙ.BABBAR) *a-na tamkārim* (DAM.GÀR) *ú-ta-ar* (§102c)
6. *šamallûm* (ŠÁMAN.LÁ) *ka-ni-ik kaspim* (KÙ.BABBAR) *i-le-qé* (§102b)
7. *a-na be-el ši-bu-ul-tim i-na-ad-di-in* (§112)

Slovíčka (1)

šībūtum s.	svědectví
sartum s. f.	pl. *sarrātum* lež, klam
ūṣiam v.	předstoupil(a), přišel/přišla
napištum s. f.	pl. *napšātum*, st.c. *napišti* život
iddâk v.	bude usmrcen(a)
šajjamānum s.	kupující
illak v.	jde
kirûm s.	zahrada, sad
ilkum s.	povinnost, služba
ilik kirîm illak	vykonává povinnost k zahradě (dosl.: zahrady)
ša išāmu	které koupil
qaqqadum s.	1. hlava 2. peněžní hodnota, obnos
kanīkum s.	tabulka opatřená pečetí
ileqqe v.	vezme si
šībultum s.	přepravované zboží

Překlad (1)

1. jestliže někdo přišel k soudu s lživým svědectvím
2. jestliže (je) tento spor sporem hrdelním, tento člověk bude usmrcen
3. kupec bude vykonávat povinnost (vztahující se k) poli, zahradě a domu, které koupil
4. majiteli pole vrátí
5. obchodníkovi vrátí obnos ve stříbře
6. zprostředkovatel si vezme zapečetěnou tabulku (týkající se) stříbra
7. majiteli přepravovaného zboží dá

Cvičení (2)

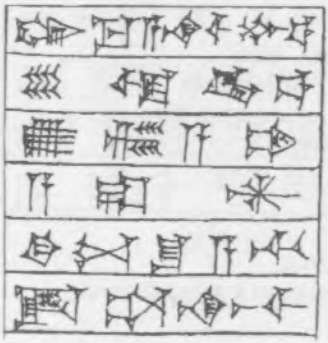

1. – §4

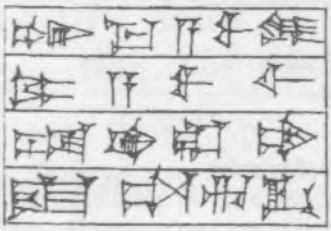

3. – §14

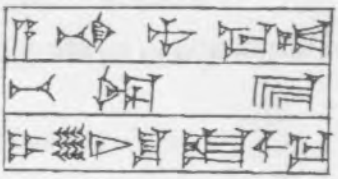

4. – §25

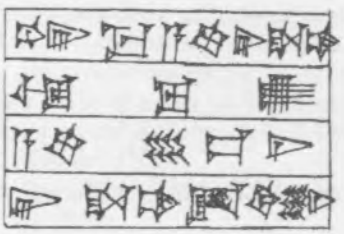

5. – §50

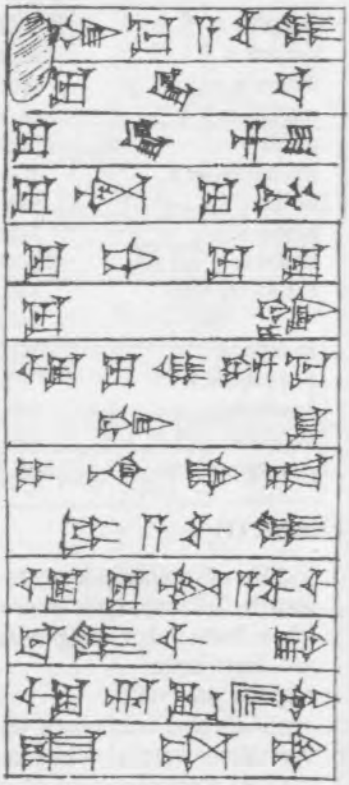

2. – §7

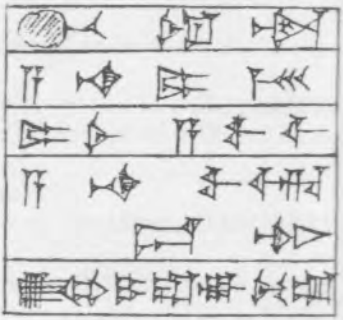

6. – §175

Znaky a čtení (2)

lu, také *immerum* (UDU) „ovce“

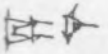 *mārtum* (DUMU.MUNUS) „dcera“

Přepis (2)

1. *šum-ma a-na ši-bu-ut še'im* (ŠE) *ù kaspim* (KÙ.BABBAR) *ú-ṣí-a-am a-ra-an di-nim šu-a-ti it-ta-na-aš-ši* (§4)
2. *šum-ma a-wi-lum lu kaspam* (KÙ.BABBAR) *lu ḫurāṣam* (GUŠKIN) *lu wardam* (ÌR) *lu amtam* (GÉME) *lu alpam* (GU_4) *lu immeram* (UDU) *lu imēram* (ANŠE) *ù lu mi-im-ma šum-šu i-na qá-at mār* (DUMU) *a-wi-lum!(lim) ù lu warad* (ÌR) *a-wi-lim ba-lum ši-bi ù ri-ik-sa-tim iš-ta-am* (§7)
3. *šum-ma a-wi-lum mār* (DUMU) *a-wi-lim ṣe-eḫ-ra-am iš-ta-ri-iq* (§14)
4. *a-na nu-ma-at be-el bītim* (É) *i-in-šu iš-ši-ma* (§25)
5. *šum-ma eqlam* (A.ŠÀ) *er-ša-am ù lu-ú eqel* (A.ŠÀ) *šamaššammī* (ŠE.GIŠ.Ì) *er-ša-am id-di-in* (§50)
6. *be-el wardim* (ÌR) *a-na mārī* (DUMU.MEŠ) *mārat* (DUMU.MUNUS) *a-wi-lim a-na wa-ar-du-tim ú-ul i-ra-ag-gu-um* (§175)

Slovíčka (2)

arnum s.	trest, škoda
ittanašši v.	ponese
immerum s.	ovce
qātum s. f.	ruka
ṣeḫrum adj.	malý
numātum s.	majetek, nářadí, zařízení
īnum s. f.	pl. *īnātum* oko
išši v.	nesl(a)
īn-šu išši	vznesl své oko (tj. pohlédl s úmyslem ukrást)
eršum adj.	obdělaný
wardūtum s.	otroctví
iraggum v.	vznese požadavek
mārtum s. f.	dcera

Překlad (2)

1. jestliže předstoupil ke svědectví o obilí nebo stříbře, trest tohoto soudu ponese
2. jestliže někdo koupil buď stříbro, zlato, otroka, otrokyni, vola, ovci, osla nebo cokoliv jiného od (dosl.: z ruky) avílova syna nebo avílova otroka bez svědků a smluv
3. jestliže někdo ukradl malého syna avílova
4. na zařízení majitele domu své oko vznesl
5. jestliže dal obdělané (obilné) pole anebo obdělané sezamové pole
6. majitel otroka nebude uplatňovat nároky vůči dětem avílovy dcery kvůli otroctví

Cvičení (3)

1. – §1

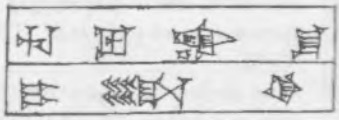

2. – §10

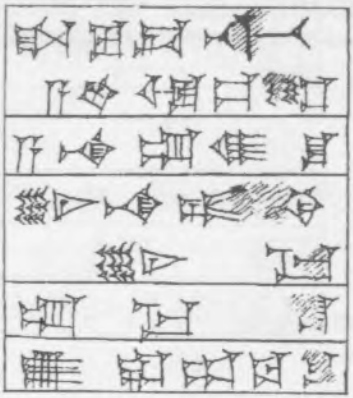

3. – §29

4. – §38

5. – §42

6. – §112

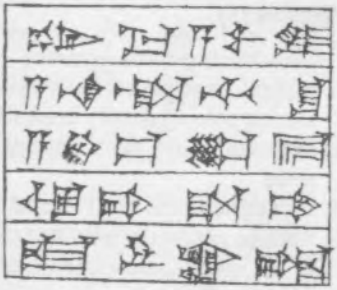

7. – §150

Přepis (3)

1. *mu-ub-bi-ir-šu id-da-ak* (§1)
2. *be-el ḫu-ul-qí-im ḫu-lu-uq-šu i-le-qé* (§10)
3. *ša-lu-uš-ti eqlim* (A.ŠÀ) *ù* GIŠ:*kirîm* (GIŠ:KIRI$_6$) *a-na um-mi-šu in-na-a*[*d*]*-di-in-ma um-ma-šu ú-ra-ab-ba-šu* (§29)
4. *a-na aš-ša-ti-šu ù mārtī-šu* (DUMU.MUNUS-*šu*) *ú-ul i-ša-aṭ-ṭa-ar ù a-na i-il-ti-šu ú-ul i-na-ad-di-in* (§38)
5. *še'am* (ŠE) *ki-ma i-te-šu a-na be-el eqlim* (A.ŠÀ) *i-na-ad-di-in* (§42)
6. *šum-ma a-wi-lum kaspam* (KÙ.BABBAR) *ḫurāṣam* (GUŠKIN) *abnam* (NA$_4$) *ù bi-iš qá-ti-šu a-na a-wi-lim id-di-in-ma* (§112)
7. *šum-ma a-wi-lum a-na aš-ša-ti-šu eqlam* (A.ŠÀ) GIŠ:*kiriam* (GIŠ:KIRI$_6$) *bītam* (É) *ù bi-ša-am iš-ru-uk-šim* (§150)

Slovíčka (3)

mubbirum s.	žalobce
ḫulqum s.	ztracená věc
šaluštum s. f.	třetina (st.c. *šalušti*)
innaddin v.	bude dán(a)
urabba-šu v.	vychová ho
išaṭṭar v.	napíše, připíše
iltum (*eḫiltum*) s.	dlužní závazek
itûm s.	soused
inaddin v.	dá
išruk-šim v.	věnoval(a), dal(a) jí

Překlad (3)

1. jeho žalobce bude usmrcen
2. majitel ztracené věci si vezme svou ztracenou věc
3. třetina pole a zahrady bude dána jeho matce a jeho matka ho vychová
4. své manželce a dceři nepřipíše a k uhrazení svého dlužního závazku nedá
5. dá majiteli pole obilí (stejně) jako jeho soused
6. jestliže někdo dal někomu stříbro, zlato, (drahý) kámen a svůj vlastní majetek (dosl.: majetek své ruky)
7. jestliže někdo daroval své manželce pole, zahradu, dům a (movitý) majetek

Cvičení (4)

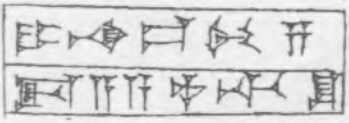

1. – §5

3. – §161

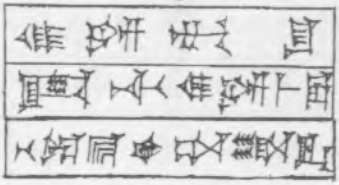

5. – §125

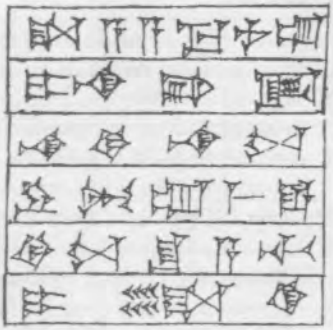

2. – §12

4. – §162

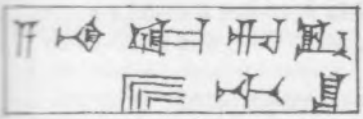

6. – §264

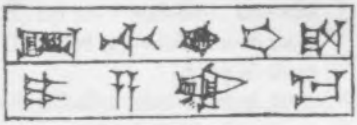

7. – §182

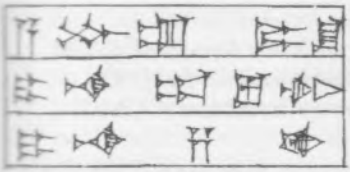

8. – §169

9. – §192

10. – §194

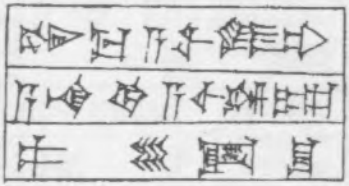

11. – §268

Znaky a čtení (4)

bíl

ka, také *pûm* (KA) „ústa“

1 *sūtum* (1 BÁN) „1 sút“ (asi 10 l)

2 *sâtum* (2 BÁN) „2 súty“

id, také *idū* (Á) „nájemné“

GIŠ:*kussûm* (GIŠ:GU.ZA) „trůn, stolice“

Přepis (4)

1. *i-na* GIŠ:*kussi* (GIŠ:GU.ZA) *da-a-a-nu-ti-šu* (§5)
2. *ša-a-a-ma-nu-um i-na bi-it na-di-na-nim ru-gu-um-me-e di-nim šu-a-ti i-le-qé* (§12)

3. *šum-ma a-wi-lum a-na bīt* (É) *e-mi-šu bi-ib-lam ú-ša-bíl e-mu-šu a-na be-el aš-ša-tim mārtī* (DUMU.MUNUS-*í*) *ú-ul ta-aḫ-ḫa-az iq-ta-bi* (§161)
4. *a-na še-ri-ik-ti-ša a-bu-ša ú-ul i-ra-ag-gu-um* (§162)
5. *mi-im-mu-šu it-ti mi-im-me-e be-el bītim* (É) *iḫ-ta-li-iq* (§125)
6. *a-na pī* (KA) *ri-ik-sa-ti-šu* (§264)
7. *it-ti aḫ-ḫi-ša i-za-az-ma* (§182)
8. *a-bu-um mārā-šu* (DUMU-*šu*) *i-na ap-lu-tim i-na-sà-aḫ* (§169)
9. *a-na a-bi-im mu-ra-bi-šu ù um-mi-im mu-ra-bi-ti-šu* (§192)
10. *mu-še-ni-iq-tum ba-lum a-bi-šu ù um-mi-šu māram* (DUMU) *ša-ni-a-am-ma ir-ta-ka-á*[*s*] (§194)
11. *šum-ma a-wi-lum alpam* (GU_4) *a-na di-a-ši-im i-gur* 2 *sât* (BÁN) *še'um* (ŠE) *idū-šu* (Á-*šu*) (§268)

Slovíčka (4)

kussûm s. m./f.	trůn, stolice
dajjānūtum s.	soudcovství, soudcovský úřad
nādinānum s.	prodatel, prodejce
rugummûm s.	požadovaná částka, požadavek, st.c. *rugummê*
emum s.	tchán
biblum s. f.	svatební dar
ušābil v.	přinesl(a), nechal(a) přinést
ul taḫḫaz v.	nevezmeš si
iqtabi v.	řekl(a)
šeriktum s.	věno
mimmûm s.	st.c. *mimmê* 1. majetek 2. všechno
abum s.	otec
iḫtaliq v.	ztratil(a) se
pûm s.	st.c. *pī*, ústa
aḫum s.	pl. *aḫḫū* bratr
izâz v.	rozdělí se
inassaḫ v.	vytrhne, vyrve
aplūtum s.	dědictví
murabbûm, *murabbītum*	s. vychovatel, vychovatelka
mušēniqtum s. f.	kojná
šanûm adj.	f. *šanītum* jiný, druhý
irtakas v.	přiložila (k prsu)
diāšum s.	mlácení (obilí)
īgur v.	najal(a)
sūtum s.	pl. *sâtum*, dutá míra (asi 10 l)
idū s. pl.t.	mzda, nájemné

Překlad (4)

1. na jeho soudcovské stolici
2. kupec si vezme v domě prodatele požadovanou částku (která je předmětem) tohoto sporu
3. jestliže někdo dal přinést do domu svého tchána svatební dar (a) jeho tchán ženichovi (dosl.: pánu manželky) řekl: „moji dceru si nevezmeš“ ...
4. na její věno nebude její otec uplatňovat nárok
5. jeho majetek se ztratil s majetkem majitele domu
6. podle znění (dosl.: podle úst) jeho smluv
7. se svými bratry se rozdělí
8. otec vydědí (dosl.: vyrve z dědictví) svého syna
9. otci, svému vychovateli, a matce, své vychovatelce
10. kojná přiložila (k prsu) bez (svolení) jeho otce a jeho matky jiné dítě
11. jestliže někdo najal vola k mlácení obilí, 2 súty obilí (je) jeho nájemné (odměna)

Cvičení (5)

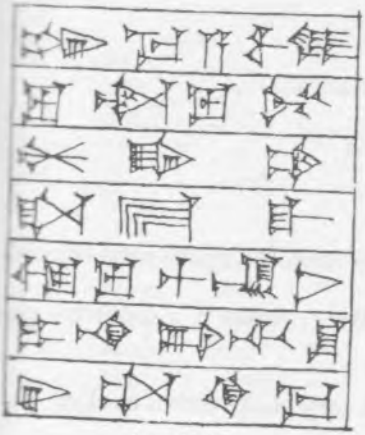

1. – §16

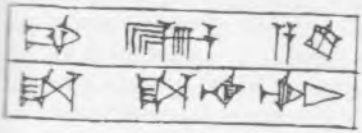

3. – §62

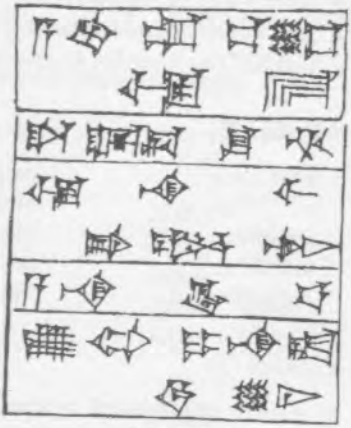

2. – §36

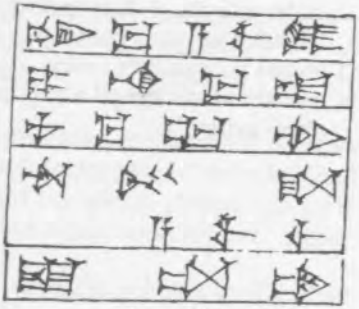

4. – §280

Znaky a čtení (5)

ekallum (É.GAL) „palác“

muškēnum (MAŠ.EN.GAG) „muškén“

úr

Přepis (5)

1. *šum-ma a-wi-lum lu wardam* (ÌR) *lu amtam* (GÉME) *ḫal-qá-am ša ekallim* (É.GAL) *ù lu muškēnim* (MAŠ.EN.GAG) *i-na bi-ti-šu ir-ta-qí-ma* (§16)
2. *eqlum* (A.ŠÀ-*um*) GIŠ:*kirîm* (GIŠ:KIRI$_6$) *ù bītum* (É) *ša rēdîm* (AGA.UŠ) *bā'irim* (ŠU.ḪA) *ù na-ši bi-il-tim a-na kaspim* (KÙ.BABBAR) *ú-ul i-na-ad-di-in* (§36)
3. *bilat* (GÚ.UN) *eqlim* (A.ŠÀ) *ša ša-na-tim* (§62)
4. *šum-ma a-wi-lum i-na ma-at nu-ku-úr-tim wardam* (ÌR) *amtam* (GÉME) *ša a-wi-lim iš-ta-am* (§280)

Slovíčka (5)

ekallum s.	palác
muškēnum s.	muškén
irtaqi v.	ukryl(a), schoval(a)
mātum s. f.	země
nukurtum s. f.	nepřátelství

Překlad (5)

1. jestliže někdo ukryl ve svém domě uprchlého otroka nebo otrokyni (patřící) paláci nebo muškénovi
2. pole, zahrada a dům (patřící) vojáku *r.*, vojáku *b.* a daňovému poplatníku nebudou prodány
3. výnos pole za (tyto) roky
4. jestliže někdo koupil v nepřátelské zemi otroka (nebo) otrokyni (patřící) avílovi